

5. desember 2011

Uhyrlige illgjerninger ustraffet

Siste sommers massedrap bør motivere til å gjenoppta etterforskningen av brannene på Scandinavian Star.

I Anders Behring Breiviks forskrudde hode er han en slags rekordholder i massedrap. Også der tar han feil. Den verste udåden i etterkrigstiden – målt etter antall omkomne - ble begått av de som etter overveldende indikasjoner satte fyr på Scandinavian Star. 159 mennesker omkom, hvorav 136 norske.

Her er kortversjonen av saken. Natt til 7. april 1990, lørdag før palmesøndag, ble det antent en bylt sengetøy ombord i Scandinavian Star. Denne brannen ble raskt slukket, men en ny brann oppstod et helt annet sted en halv time senere. Den spredte seg. Skipet var da underveis fra Oslo til Fredrikshavn med 383 passasjerer og 99 besetningsmedlemmer ombord. Det brennende skipet ble tatt inn til Lysekil, hvor lokale brann- og redningsetater overtok.

Etterforskningen ble avtalt mellom Danmark, Norge og Sverige slik at Norge skulle ta seg av brannforløpet. Den etterforskningen sviktet nokså åpenbart. Ildspåsettelsen ble raskt tillagt en dansk statsborger, en tidligere dømt pyroman som omkom på sin lugar i brann nr to. Deretter ble spørsmålet om brannårsaken henlagt, og den videre brannetterforskningen ble kjørt i stor detalj på rent branntekniske forhold. Dette arbeidet resulterte i reviderte og vesentlig skjerpede forskrifter for materialer og konstruktive løsninger for passasjerferjer. Vel og bra. Problemet gjelder brannårsaken.

Det norske politiets raske konklusjon er grundig undergravet av troverdige vitneutsagn og fysiske iakttagelser etter at brannen var slukket. Den svenske innsatslederen for brannslukningen, Trygve Brynfors, som var den første fagkyndige som kom ombord, hevdet/hevder at det ikke var to men sikkert fire og kanskje seks uavhengige brannstiftelser, og at flere av brannene oppstod på steder hvor bare besetningsmedlemmer hadde adgang. Videre har han uttalt at noen av brannene oppstod flere timer etter at den danske mannen i følge obduksjonsrapporten var død. Brynfors hevdet også, som sin oppfatning, at besetningsmedlemmer aktivt saboterte slukningsarbeidet, og gir eksempler på det. Videre har flere, inklusiv Skansen Consult som er et rådgivningsfirma innenfor brannsikring, analysert spor etter brannstiftelser. Spesielt er oppmerksomheten rettet mot et hydraulikkkrør som er bøyet til brudd. Ved bruddstedet vises utbrente sengebunner. Det sannsynlige forløp er at sengebunnene er blitt plassert på stedet og antent, mens en styreknapp et helt annet sted er holdt inne over lengre tid og forårsaket tilførsel av store kvanta hydraulikkolje som ble antent av brannen i sengebunnene. Disse og andre forhold rundt brann nr. tre og fire peker sterkt i retning av organiserte, fagkyndige ildspåsettelse.

Hva har skjedd i rettslig sammenheng? Som sagt ble ildspåsettelsen henlagt på et åpenbart svakt grunnlag. Etter hvert ble rederiets leder dømt til seks måneders fengsel for brudd på diverse brannforskrifter (ikke holdt brannøvelser, osv). Men noen skikkelig gjennomgang av årsaksforhold og besetningsmedlemmers forhold til de som hadde fordel av det sannsynlige forsikringssviket, eller aktiv oppfølging av pengestrømmen i den kompliserte eierkabalens ble aldri gjennomført. En interessegruppe har gjort flere forsøk på gjenopptagelse, senest i mai vedrørende brannårsakene. Denne henvendelsen er ennå ikke avgjort, med de tidligere har blitt avvist. Det er å håpe at så uhyrlige illgjerninger som det her etter alt å dømme dreier seg om kan bli rettslig fulgt opp på en troverdig måte. Svært mange etterlatte og overlevende venter på det.

- - -

Etterskrift: Denne kommentaren var først skrevet i november. Under sjekking av fakta ble jeg klar over at TV2 hadde et program om saken 17. november, og antok at min kommentar ville være overflødig. Når jeg nå legger den ut allikevel skyldes det at TV2-programmet ikke har ledet til nevneverdig oppmerksomhet, verken politisk eller i de øvre mediene, bortsett fra Bergens Tidende. Øyensynlig har man nok med Behring Breivik.

5